

Miljø- og Fødevareklagenævnet

C/O Viborg kommune
Teknik & Miljø, Natur og Vand
Prinsens Alle 5
8800 Viborg
(Sendt via Klageportalen)

Vingsted, den 18. juni 2018.

Klage over Viborg kommunes afgørelse over at der ikke skal udarbejdes en miljøvurderingsrapport for et nyt varmeprojekt ved Tangeværket (Bjerringbrovej 54) – sagsnr.: 17/48356:

Gudenaacentalen A.m.b.a. har den 23. januar 2018 ansøgt Viborg kommune, om et projekt for etablering af varmepumper i Tangeværket. Planen er at Værket skal producere og levere fjernvarme til Bjerringbro.

Viborg kommune har truffet afgørelse om at der IKKE skal udarbejdes en miljøvurderingsrapport. Afgørelsen er truffet i henhold til Bek. nr. 448 af 10. maj 2017.

Danmarks Sportsfiskerforbund påklager hermed Viborg kommunes afgørelse. Vi mener der skal udarbejdes en miljøvurderingsrapport for et varmeprojekt ved Tangeværket, da der er tale om et nyt projekt, som vi argumentere for i denne klage.

DSF bygger vor påstand på følgende:

1. Viborg kommune mener at ombygningen af Tangeværket til også at producere varme, kræver en ny vandindvindingstilladelse.

I Kommunens afgørelsen står følgende, som klart indikerer at der er tale om et nyt projekt:

Projektet vil betyde, at der fremadrettet både bliver produceret varme og strøm. Gudenåcentrallen planlægger at anvende to af de tre vandkraftturbiner til drift af varmepumpeanlægget. Den tredje turbine planlægges fortsat anvendt til elproduktion. Screeningen forholder sig udelukkende til de ændringerne, som der er søgt om. Screeningen omfatter ikke en vurdering af selve det eksisterende opstemningsanlæg. Selve opstemningsanlægget har højst indgået i vurderingen som et baggrundsniveau, der kumulativt kan få betydning for screeningen af projektet.

Projektet kræver en ny vandindvindingstilladelse efter vandforsyningsloven, da der i vilkår 3 til vandindvindingstilladelsen af 5. februar 2015 står, at vandet kun må benyttes til produktion af elektricitet. Varmeprojektet kræver derfor en ny vandindvindingstilladelse.

2. Varmeprojektet ved Tangeværket er et nyt projekt ifølge bilag 2 i BEK 448 af 10. maj 2017. I BEK 448 af 10. maj 2017 er der i bilag 2 opført en række projekter omfattet af bekendtgørelsens § 16. I afsnittet **Energiindustrien** har Tangeværket hidtil været kategoriseret som: **i) Anlæg til fremstilling af hydroelektrisk energi**, med nærværende ansøgning skiftes til **a) Industri anlæg til fremstilling af elektricitet, damp og varmt vand.**

Opdeling mellem anlæg/projekter til fremstilling af hydroelektrisk energi og anlæg til fremstilling af elektricitet, damp og varmt vand, er en ordret implementering af VVM direktivets PROJEKTER OM-HANDLET I ARTIKEL 4, STK. 2 og dermed på bilag BILAG II som forskellige anlæg i VVM-Direktivet.

Danmarks Sportsfiskerforbund er derfor af den overbevisning, at der skal udarbejdes en Miljøvurderingsrapport, da der ifølge Bekendtgørelsen er tale om et helt nyt projekt.

Tangeværkets opstuvning af vand i Tange Sø, skal alene udløse en miljøvurderingsrapport

DSF finder der er tale om et nyt projekt, og derfor skal alle påvirkninger af miljøet nyvurderes.

Projektet er med ansøgning og Kommunens afgørelse efter vores overbevisning blevet omfattet af Bilag 1 i BEK 448 af 10. maj 2017.

Tange Sø er et anlæg til opstuvning af mere end 10 mill. m³ vand – I bilag 1 står i pkt. **15. Dæmnin-ger og andre anlæg til opstuvning eller varig oplagring af vand, når den nye eller supplerende opstuede eller oplagrede vandmængde overstiger 10 mio. m³.**

Et projekt på Bilag 1 udløser pr. automatik krav om en miljøvurderingsrapport. Denne forskel på projekter på Bilag 1 og 2, skyldes at Bilag 1 projekter forventes at have væsentlig indvirkning på miljøet.

Derfor mener DSF at Viborg kommune, jf. § 17, skriftligt skulle have meddelt tilladelse eller afslag efter en miljøvurdering af projektets indvirkning på miljøet var blevet undersøgt i en miljøvurderingsrapport, hvor alle påvirkninger var grundigt vurderet.

Bygherrerådgiver har ikke foretaget en fyldestgørende ansøgning.

DSF finder at det er en klar ændring af et projekt, når der iflg. Bilag 2 skiftes kategori fra Anlæg til fremstilling af hydroelektrisk energi til nu: Industri anlæg til fremstilling af elektricitet, damp og varmt vand. Dette har bygherrerådgiver naturligvis ikke overholdt, da de ikke forholder sig til skiftet ifht. Bekendtgørelsens bilag 2.

Kapitel 7

Krav til bygherren

Ansøgning

§ 18. Bygherren skal før etablering, udvidelse eller ændring af projekter omfattet af bilag 1 og 2 indgive en skriftlig ansøgning om projektet til den myndighed, der skal behandle ansøgningen, jf. § 17.

Stk. 2. Såfremt bygherren ønsker, at et projekt omfattet af bilag 2 skal undergå en miljøvurdering, skal bygherrens ansøgning indeholde oplysning herom.

§ 19. Bygherrens ansøgning om en afgørelse efter § 21 skal indeholde

- 1) oplysninger om projektets potentielle indvirkning på miljøet, jf. bilag 5, og
- 2) tilgængelige resultater af andre relevante vurderinger af projektets indvirkninger på miljøet, der er foretaget i medfør af EU-lovgivning, der er relevante for det konkrete projekt.

Stk. 2. Ansøgningen efter stk. 1 kan indeholde en beskrivelse af særkender ved projektet eller af de foranstaltninger, der påtænkes truffet for at undgå eller forebygge, hvad der kunne have været væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet.

Viborg kommune henviser til § 21 i BEK 448 af 10. maj 2017 i Kommunes afgørelse. Ifølge § 19 skal Bygherren/Bygherrerådgivers ved ansøgning anvende Bekendtgørelsens bilag 5 og have givet flg. oplysninger:

Bilag 5

Oplysninger som omhandlet i § 19, stk. 1, nr. 1 (Oplysninger fra bygherren om de i Bilag 2 opførte projekter)

(VVM-direktivets bilag II. A (ændringsdirektivet))

1. En beskrivelse af projektet, herunder navnlig:

- a) en beskrivelse af hele projektets fysiske karakteristika og, hvor det er relevant, nedrivningsarbejder
- b) en beskrivelse af projektets placering, navnlig med hensyn til den miljømæssige sårbarhed i de geografiske områder, der kan forventes at blive berørt af projektet.

2. En beskrivelse af de miljøaspekter, der kan forventes at blive berørt i væsentlig grad af projektet.

3. En beskrivelse af alle de væsentlige virkninger, for så vidt oplysninger om sådanne virkninger foreligger, som projektet kan forventes at få på miljøet som følge af:

- a) de forventede reststoffer og emissioner og den forventede affaldsproduktion, hvor dette er relevant
- b) brugen af naturressourcer, særlig jordarealer, jordbund, vand og biodiversitet.

4. Der skal, hvor det er relevant, tages hensyn til kriterierne i bilag 6 ved indsamlingen af oplysninger i overensstemmelse med punkt 1-3.

Gudenåcentralens rådgiver har naturligvis ikke behandlet kriterierne i bilag 6, herunder de 3 hovedgrupper af kriterier: Projektets karakteristika, placering og endelig arten af og kendetegn ved den potentielle indvirkning på miljøet i fornødent omfang, da der er ansøgt ud fra at ændringerne på Tangeværket ikke regnes for et nyt projekt.

Ansøgningen burde efter DSFs overbevisning have indeholdt et ønske om at projektet skulle undergå en miljøvurdering jvf. § 18 stk.2.

I denne skulle indgå de fysiske bygninger, vandindvindings- og opstemningsanlægget, som udgør de væsentlige påvirkninger af miljøet i området, herunder hindring af faunapassage. Endelig bør en konsekvensvurdering i forhold til habitatområde nr. 14 Randers Fjord indeholdes i en miljøvurderingsrapport.

Ændring af det retslige grundlag for Tangeværket i 2013

Opstemningsanlægget (Tangeværket) har hidtil været drevet på baggrund af en koncession meddelt efter Tangeloven. Folketinget har efterfølgende den 12. december 2013 ved lov ophævet Tangeloven og derved det grundlag, som Tangeværket har været reguleret efter. Tangeværkets drift skulle herefter reguleres efter gældende miljølovgivning. Gudenaacentralen har den 2. april 2014 søgt om tilladelse til indvinding af overfladevand fra Gudenåen til produktion af elektricitet på Tangeværket. Der blev den 5. februar 2015 meddelt tilladelse til vandindvinding. I den forbindelse træf kommunen afgørelse om at skiftet fra lovreguleret til tilladelsesregulering ikke indebar, at der skulle gennemføres en VVM-proces. Dette er senere stadfæstet den 25. maj 2016 af Natur- og Miljøklagenævnet. Vandindvindingstilladelsen er også påklaget, men endnu ikke afgjort i Klagenævnet.

Klagenævnsafgørelse fra 2016 i sag om Viborg Kommunes afgørelse om at Tangeværket og dets fortsatte drift ikke er omfattet af VVM-reglerne

Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse i sag om Viborg Kommunes afgørelse om at Tangeværket og dets fortsatte drift ikke er omfattet af VVM-reglerne - NMK-34-00465

I afgørelsen står at der er ligeledes er klaget over forhold, der vedrører vandindvindingstilladelsen efter vandforsyningslovens § 20 jf. § 18. Disse klagepunkter behandles af nævnet i en særskilt sag (NMK-42-00491) som i skrivende stund ikke er afgjort.

I afgørelse NMK-34-00465 er der et citat fra Viborg kommunes afgørelse, hvor de henviser til et citat i Naturstyrelsens kommenterede høringsoversigt af 16. oktober 2013 vedrørende udkast til forslag til lov om ophævelse af lov om udnyttelse af vandkraften i Gudena og ændring af lov om vandløb.

Myndighedens vurderinger skal dermed tage udgangspunkt i, om en fortsættelse af den eksisterende drift i sig selv vil indebære påvirkninger af nuværende natur og miljøforhold, men selve eksistensen af værket skal ikke inddrages i vurderingerne.

(Min understregning)

I forhold til VVM-bestemmelserne, fremgår det af afgørelsen, at Viborg Kommune har vurderet, at Tangeværket er omfattet af bekendtgørelsens bilag 2, nr. 3, litra i: "*anlæg til fremstilling af hydroelektrisk energi*".

Da der ikke sker ændringer af det bestående anlæg og driften, vurderer kommunen dog, at Tangeværket ikke er et projekt i henhold planloven og VVM-bekendtgørelsen. Derfor skal tilladelser til værkets fortsatte drift og anlæg, efter kommunens opfattelse, ikke behandles efter reglerne i VVM-bekendtgørelsen.

Viborg Kommune har den 6. oktober 2014 rettet henvendelse til Naturstyrelsen med henblik på afklaring af en række tvivlsspørgsmål, der vedrører fortolkningen af VVM-bekendtgørelsens regler i forbindelse med ophævelse af Tangeloven. Naturstyrelsen har i en vejledende udtalelse af 3. december 2014 svaret kommunen. Kommunen henviser til dette svar i afgørelsen.

I Naturstyrelsens vejledende udtalelse henvises til EU-domstolens dom af 17. marts 2011 C-275/09 (Bruxelles Lufthavn), hvor Domstolen udtalte, at en forlængelse af en eksisterende godkendelse til drift ikke kan kvalificeres som "et projekt", eftersom der ikke er tale om arbejder eller indgreb, som ændrer områdets fysiske karakteristika. Naturstyrelsen udtaler herefter:

"Naturstyrelsen lægger i forhold til Viborg Kommunes forespørgsel om VVM-reglernes anvendelse til grund, at Tangeværket ikke tidligere har været underlagt en vurdering efter VVM-reglerne, men at værket som en følge af ophævelse af tangeloven skal have tilvejebragt et retsgrundlag efter de almindelige regler til virksomhedens fortsatte - men i øvrigt uændrede - drift, og at ansøgningen ikke indebærer arbejder eller indgreb, som ændrer områdets fysiske karakteristika.

I tilknytning hertil bemærkes, at der for styrelsen ikke foreligger oplysninger om, at der i natur- og vandområderne ved Tange er sket sådanne ændringer, som indebærer, at påvirkningen fra Tangeværkets uændrede drift af de fysiske karakteristika har skiftet karakter.

Naturstyrelsen skal derfor vejledende udtale, at styrelsen på denne baggrund ikke finder, at VVM-reglerne finder anvendelse i et tilfælde som det foreliggende, og at en eventuel ansøgning om tilladelse til indvinding af overfladevand efter vandforsyningsloven alene indebærer en ny stillingtagen til, hvorvidt den allerede eksisterende indvinding af vand til brug for værkets drift skal fortsætte - dvs. selve det forhold, at værket indvinder vand og bruger det til elproduktion.

Derimod skal der ikke foretages en vurdering af eksistensen af selve de fysiske bygninger, vandindvindings- og opstemningsanlægget, som udgør de væsentlige påvirkninger af miljøet i området, herunder hindring af faunapassage."

I ovenstående "udklip" af NMKNs afgørelse er det fra NST præciseret i sætningen: "**selve det forhold, at værket indvinder vand og bruger det til elproduktion.**"

DSF mener ovenstående bekræfter vor påstand om at der nu er tale om et nyt projekt. Der skal derfor foretages en vurdering af eksistensen af selve de fysiske bygninger, vandindvindings- og opstemningsanlægget, som udgør de væsentlige påvirkninger af miljøet i området, herunder hindring af faunapassage.

Afslutningsvis konkluderer NMK i afgørelsen NMK-34-00465:

Nævnets vurdering

Et flertal på 7 af nævnets medlemmer finder – navnlig under indtryk af ovennævnte afgørelser fra EU-domstolen vedrørende Bruxelles Lufthavn og Pro Braine – ikke, at tilladelsen til vandindvinding med henblik på videreførelse af Tangeværket og dets fortsatte drift, udgør et "projekt" i VVM-reglernes forstand.

Flertallet lægger herved vægt på, at der efter det oplyste ikke sker fysiske ændringer i det bestående anlæg eller i driften heraf, og at der alene er tale om en ny tilladelse som følge af en ændret regulering af grundlaget for Tangeværket, som gør det muligt at videreføre værket og dets eksisterende drift.

Det bemærkes endvidere, at såfremt der foretages ændringer i Tangeværket/driften af værket, som i sig selv udgør et projekt i VVM-reglernes forstand, vil sådanne tiltag kunne være omfattet af VVM-bekendtgørelsen.

(Min understregning)

Danmarks Sportsfiskerforbund mener ikke der kan være tvivl om, at der skal udarbejdes en miljøvurderingsrapport for det ansøgte varmeprojekt ved Tangeværket. I denne, skal indgå de fysiske bygninger, vandindvindings- og opstemningsanlægget, som udgør de væsentlige påvirkninger af miljøet i området, herunder hindring af faunapassage.

Vurderingen skal endvidere tage hensyn til vurderinger af indvirkningen på miljøet, der er foretaget i medfør af EU-lovgivningen – bl.a. Miljømålsloven, Habitats bekendtgørelsen og sikre målopfyldelse efter vandområdeplanerne, hvor fisk nu er ét af 3 miljømål.

Endelig bør en konsekvensvurdering i forhold til habitatområde nr. 14 Randers Fjord indeholdes i en miljøvurderingsrapport.

Klagen bør have opsættende virkning

DSF anmoder Nævnet om at denne klage har opsættende virkning på ombygningen af Tangeværket fra et hydroelektrisk anlæg til et kraftvarmeværk.

Afslutningsvis finder DSF at Nævnet må hjemvise afgørelsen til fornyet behandling i Viborg kommune.

Med venlig hilsen

Lars Brinch Thygesen
Natur- og Miljøkonsulent